

[Jytte Røge.]

Man kunne også låne grammofonplader, og der blev indrettet et særligt rum, hvor man kunne sidde og høre dem. At så pladerne ikke holdt ret længe og grammofonlæggene blev ødelagt som f. eks. på Helsingørs nye bibliotek, ja, det var der jo ikke noget at gøre ved, så måtte man bare anskaffe noget nyt. Der blev bygget daginstitutioner, svømmehaller, sportsanlæg og motorveje. Men alt dette kostede penge, og skatterne steg enormt.

Efter kommunesammenlægningen 1970, hvor de 1.360 kommuner blev reduceret til 277, måtte der naturligvis også bygges nye rådhus. Nu var det i hvert fald slut med at tale med borgmesteren på gaden, for han sidder begravet i papir på sit fine kontor og har helt mistet kontakten med borgerne.

Derfor har vi i de senere år oplevet, at kommunalbestyrelser og amtsråd — folketinget er såmænd ingen undtagelse — har arbejdet med og gennemført projekter, der måske ville være blevet nedstemt, dersom man havde afholdt lokale folkeafstemninger. Med de høje skatter, vi i dag betaler, er borgerne i høj grad interesseret i, hvad deres skatte kroner bliver brugt til. Mente en kommunalbestyrelse, at der burde bygges et nyt idrætsanlæg, en offentlig bygning eller en ny skole i kommunerne, havde man i langt højere grad, end tilfældet er nu, taget borgerne med på råd — vel at mærke inden man havde taget den endelige beslutning.

Jeg kan her nævne et eksempel fra Farum, hvor kommunalbestyrelsen havde vedtaget opførelsen af et storcenter, som borgerne aldeles ikke ønskede. På trods af at entreprenørfirmaet faktisk var gået i gang, afholdt man en lokal folkeafstemning, som klart viste et stort flertal imod centerets opførelse. Kommunalbestyrelsen måtte tage det af bordet og betale erstatning til entreprenørfirmaet.

For øjeblikket er der en del vejprojekter til debat i Frederiksborg amt. Her var der 500-600 til et borgermøde i Birkerød, hvor flertallet af de mere end 30 talere pegede på en anden løsning end den, det udvalg, som amtet havde nedsat, var kommet frem til. Det samme er tilfældet i Hørsholm, og i Allerød har man i to omgange samlet flere tusinde underskrifter mod en vejføring, der berører den smukke Ravnholt Skov og Tokkekøb

Hegn. I alle tre tilfælde kunne en lokal folkeafstemning have været vejledende for kommunalbestyrelser og amtsråd. I øjeblikket ved man faktisk ikke, hvad man skal gøre.

Som et sidste eksempel kan jeg nævne en sag fra Skærbæk i Sønderjylland. Her har kommunen planer om at bygge et nyt rådhus til 4,5 mill. kr. 3 medlemmer af kommunalbestyrelsen prøvede at få spørgsmålet om rådhusbyggeriet ud til beboerafstemning, men det blev forhindret af de 14 øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer. En kreds af kommunens beboere tog derefter initiativet til en underskriftindsamling, og af kommunens 3.673 vælgere tilkendegav 1.281 med deres underskrift, at de var imod det planlagte rådhus, kun 13 var for. Man har ræsonneret som så, at det offentlige i en anspændt økonomisk situation ikke bør gældsætte kommunens beboere yderligere.

Dette fører naturligvis tanken hen på, om de folkevalgte totalt mister jordforbindelsen, når de først får sat sig i de højryggede stole. Det er da vælgerne, der har bedt netop disse personer om at varetage deres interesser og ønsker. Så lad os ikke glemme, hvorfor vi er blevet valgt.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre er positiv over for tanken om, at det ved lov bør bestemmes, at det for et mindretal i en kommunalbestyrelse eller et mindretal af vælgere skal være muligt at forlange en vejledende folkeafstemning om kommunale anliggender.

Men i anledning af den foregående talers udtalelser her vil jeg dog sige, at vi ikke går ind for det forslag for at forsøge at få stoppet en udvikling, som i øvrigt er positiv. Forslaget ligger nær det radikale venstres kommunalpolitiske program fra 1973, men det betyder ikke, at vi ikke er klar over de betydelige problemer, der er forbundet med spørgsmålet, og som også venstres og socialdemokratiets ordførere har været inde på.

Muligheden for at forsinke væsentlige afgørelser og de økonomiske, administrative og praktiske problemer i forbindelse med folkeafstemninger er ikke uvæsentlige. Men jeg ville aldrig finde på at bruge det argument, at en vejledende folkeafstemning vil kræve en stor information, som et argument imod. Tværtimod, det måtte være en oplagt